MELEKLERE ÎMÂN

﴿ الإيمان بالملائكة ﴾

[Türkçe – Turkish – تركي]

Muhammed Şahin

Tetkik : Ümmü Nebil

2009 - 1430

islamhouse.com

﴿ الإيمان بالملائكة ﴾

« باللغة التركية »

محمد بن مسلم شاهين

مراجعة: أم نبيل

2009 - 1430

islamhouse.com

Meleklere îmân:

Allah Teâlâ'nın nûrdan yarattığı melekleri olduğuna, onları, bazı amelleri yerine getirmek üzere görevlendirmiş olduğuna, emrini getirmeleri için onlara tam bir itaat ve yerine getirme gücü bahşettiği varlıklar olduğuna kesin bir şekilde inanmak demektir.

Melekler,gözle görülemeyen ve Allah Teâlâ'ya ibâdet etmek için yaratılan varlıklardır. Onların Rubûbiyet ve Ulûhiyet hususiyetlerinden yana hiçbir özellikleri yoktur. Allah Teâlâ onları nûrdan yaratmış ve onlara, emrine tam bir teslimiyet gösterme ve emrini yerine yetirme gücü bahşetmiştir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

} | { z y x w u t s r q [

~ يُسَبِّحُونَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ لَا يَفۡتُرُونَ ﴿١٩﴾ ﴿٢٠﴾ Z [سورة الأنبياء الآيتان :١٩-٢٠]

"Gökte ve yerde ne varsa, (hepsi) **O'nundur.O'nun huzurunda bulunanlar** (Allah'a yakın melekler)**,O'na ibâdet etmekten kibirlenmez ve yorulmazlar.Onlar, gece-gündüz bıkmaksızın** (Allah'ı) **tesbih ederler."**[1]

Melekler, pek çoktur. Onların sayısını Allah Teâlâ'dan başka kimse bilemez. Nitekim Buhârî ve Müslim'in sahihlerinde Enes b. Mâlik'in -Allah ondan râzı olsun- rivâyet ettiği Mirâç kıssası hadisinde, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- semâda Beytu'l-Ma'mûr denilen yere kadar yükseltilmiş ve orada her gün yetmiş bin meleğin namaz kıldığını ve oradan çıktıkları zaman kendilerine bir daha sıra gelmediği için geri dönemediklerini söylediği melekler de vardır.

Meleklere îmân, dört hususu içerir:

Birinci Husus:

Meleklerin varlığına îmân etmeyi içerir.

Nitekim Allah Teâlâ melekler hakkında aşağıdaki âyetlerde şöyle buyurmuştur:

[يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ نَارٗا وَقُودُهَا ´ µ ¶ ¸

غِلَاظٞ شِدَادٞ لَّا يَعۡصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ ﴿٦﴾ Z [سورة التحريم الآية :٦]

---

[1] Enbiyâ Sûresi:19-20

"Ey îmân edenler! Kendinizi ve âilelerinizi yakıtı insanlar ve taşlar olan o ateşten koruyun ki, onun üzerinde iri yarı, sert tabiatlı melekler vardır.Kendilerine verdiği emirlerde Allah'a asla isyan etmezler ve emrolunduklarını yerine getirirler."[1]

Z B A @ ? > = < ; : 9 [

[سورة الأنبياء من الآيـات :٢٦-٢٨]

"Onlar (melekler) Allah'a yakın kullardır. Allah, onlara birşey söylemeden veya emretmeden onlar konuşmazlar. Onlara emrettiği zaman da hemen emrine itaat ederek yerine getirirler."[2]

} | { z y x w u t s r q [

~ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ لَا يَفۡتُرُونَ ﴿٢٠﴾ Z [سورة الأنبياء الآيتان :١٩-٢٠]

"Gökte ve yerde ne varsa, (hepsi) O'nundur. O'nun huzurunda bulunanlar (Allah'a yakın melekler), O'na ibâdet etmekten kibirlenmez ve yorulmazlar. Onlar, gece-gündüz bıkmaksızın (Allah'ı) tesbih ederler."[3]

İkinci Husus:

Cebrâîl -aleyhisselâm- gibi ismini bildiklerimize ismiyle îmân eder, bilmediklerimize de icmâlî olarak îmân ederiz.

Üçüncü Husus:

Cebrâîl -aleyhisselâm- gibi vasfını bildiğimize vasfı ile îmân ederiz.

Nitekim Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-, Cebrâîl -aleyhisselâm-'ı, Allah Teâlâ'nın yaratmış olduğu asıl sûretinde altı yüz tane kanadı ile ufukları kapatmış bir halde görmüştür.

Melek, Allah Teâlâ'nın emriyle bir insan sûretine dönüşebilir.

Nitekim Allah Teâlâ, Cebrâîl -aleyhisselâm-'ı Meryem'e gönderdiği zaman ona tam bir insan sûretinde görünmüştür.

Z Y X W V U T S R Q P O N [

[سورة مريم الآية: ١٧]

---

[1] Tahrim Sûresi: 6
[2] Enbiyâ Sûresi: 26-28
[3] Enbiyâ Sûresi:19-20

"(Meryem) onlarla kendisi arasına bir perde gerdi. Biz de ona Ruh'umuzu (Cebrail'i) gönderdik de, ona tam bir insan şeklinde (sûretinde) görünüverdi." [1]

Yine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-, ashâbı ile birlikte otururken Cebrâîl -aleyhisselâm- kendisine bir insan sûretinde gelmiştir.

Nitekim Ömer b. Hattab'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((بَيْنَمَا نَحْنُ عِنْدَ رَسُولِ اللهِ ﷺ ذَاتَ يَوْمٍ إِذْ طَلَعَ عَلَيْنَا رَجُلٌ شَدِيدُ بَيَاضِ الثِّيَابِ شَدِيدُ سَوَادِ الشَّعَرِ لاَ يُرَى عَلَيْهِ أَثَرُ السَّفَرِ وَلاَ يَعْرِفُهُ مِنَّا أَحَدٌ حَتَّى جَلَسَ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَأَسْنَدَ رُكْبَتَيْهِ إِلَى رُكْبَتَيْهِ وَوَضَعَ كَفَّيْهِ عَلَى فَخِذَيْهِ وَقَالَ:يَا مُحَمَّدُ!أَخْبِرْنِي عَنِ الْإِسْلَامِ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: الْإِسْلَامُ أَنْ تَشْهَدَ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ ﷺ، وَتُقِيمَ الصَّلاَةَ، وَتُؤْتِيَ الزَّكَاةَ، وَتَصُومَ رَمَضَانَ، وَتَحُجَّ الْبَيْتَ إِنِ اسْتَطَعْتَ إِلَيْهِ سَبِيلاً. قَالَ: صَدَقْتَ. قَالَ: فَعَجِبْنَا لَهُ يَسْأَلُهُ وَيُصَدِّقُهُ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ الْإِيمَانِ؟ قَالَ: أَنْ تُؤْمِنَ بِاللهِ، وَمَلَائِكَتِهِ، وَكُتُبِهِ، وَرُسُلِهِ، وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَتُؤْمِنَ بِالْقَدَرِ خَيْرِهِ وَشَرِّهِ. قَالَ: صَدَقْتَ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ الْإِحْسَانِ؟ قَالَ: أَنْ تَعْبُدَ اللهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ، فَإِنْ لَمْ تَكُنْ تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ السَّاعَةِ؟ قَالَ: مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ. قَالَ: فَأَخْبِرْنِي عَنْ أَمَارَتِهَا؟ قَالَ: أَنْ تَلِدَ الْأَمَةُ رَبَّتَهَا، وَأَنْ تَرَى الْحُفَاةَ الْعُرَاةَ الْعَالَةَ رِعَاءَ الشَّاءِ يَتَطَاوَلُونَ فِي الْبُنْيَانِ. قَالَ: ثُمَّ انْطَلَقَ فَلَبِثْتُ مَلِيًّا، ثُمَّ قَالَ لِي: يَا عُمَرُ! أَتَدْرِي مَنْ السَّائِلُ؟ قُلْتُ: اللهُ وَرَسُولُهُ أَعْلَمُ! قَالَ: فَإِنَّهُ جِبْرِيلُ أَتَاكُمْ يُعَلِّمُكُمْ دِينَكُمْ.)) [رواه مسلم]

"Biz, birgün Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in yanında otururken bembeyaz bir elbise giymiş, simsiyah saçlı, üzerinde yolculuk izi bulunmayan ve içimizden de hiç kimsenin tanımadığı bir adam ansızın yanımıza çıkageldi. Peygamber -sallallahu aleyhi ve

[1] Meryem Sûresi: 17

sellem-'in önünde oturup dizlerini, O'nun -sallallahu aleyhi ve sellem-'in dizlerine dayadı, ellerini de kendi[1] uyluklarının üzerine koydu ve:

- Ey Muhammed! Bana İslâm'dan haber ver? dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- İslâm; Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilahın olmadığına ve Muhammed -sallalahu aleyhi ve sellem-'in Allah'ın elçisi olduğuna şâhitlik etmen, namaz kılman, zekât vermen, Ramazan orucunu tutman ve yoluna güç yetirdiğin takdirde Beytullah'ı haccetmendir, buyurdu.

O:

- Doğru söyledin, dedi.

Bunun üzerine biz, soru soranın, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e hem soru sormasına, hem de ona doğru söyledin, demesine şaşırdık.

(Sonra devamla):

- Bana îmândan haber ver? dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Îmân;Allah'a,meleklerine,kitaplarına,elçilerine (peygamberlerine), âhiret gününe ve kaderin hayrına ve şerrine îmân etmendir, buyurdu.

O yine:

- Doğru söyledin,dedi.

(Sonra devamla):

- Bana ihsandan haber ver? dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- İhsan; Allah'a, O'nu görüyormuşçasına ibâdet etmendir. Şayet sen O'nu görmüyorsan bile, O seni görmektedir, buyurdu.

(Sonra devamla):

- Bana, kıyâmetin ne zaman kopacağından haber ver? dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Kıyâmet hakkında kendisine soru sorulan kimse, soran kimseden daha bilgili değildir, buyurdu. Bunun üzerine o:

---

[1] İmam Nevevî, Sahîh-i Müslim'in şerhinde, Sindî de Nesâî'nin şerhinde "kendi uyluklarının üzerine koydu" şeklinde açıklamışlardır,Fakat "Avnu'l-Ma'bûd"'da "Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'in uyluklarının üzerine koydu" şeklinde açıklanmıştır.

- O halde bana kıyâmetin alametlerinden haber ver? dedi.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Câriyenin efendisini doğurması[1], yalınayak, baldırı çıplak koyun çobanlarının bina yükseltmekte birbirleriyle yarışmaları ve bunlarla iftihar etmeleridir, buyurdu.

(Ömer b. Hattab) dedi ki:

- Sonra adam oradan hızla ayrıldı.Bunun üzerine ben uzun bir süre (üç gece) öyle bekledim. Sonra Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bana:

- Ey Ömer! Soru soranın kim olduğunu biliyor musun? diye sordu. Bunun üzerine ben:

- Allah ve Rasûlü daha iyi bilirler, dedim.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-:

- Şüphesiz ki O, size dîninizi öğretmek üzere gelen Cebrâil'dir, buyurdu."[2]

Yine Allah Teâlâ'nın, İbrahim -aleyhisselâm- ile Lût -aleyhisselâm-'a gönderdiği melekler de insanlar sûretinde idiler.

Dördüncü Husus:

Tesbih etmek ve gece-gündüz bıkmadan ve durmadan Allah Teâlâ'ya ibâdet etmek gibi, Allah Teâlâ'nın emriyle bildiğimiz bazı amelleri yerine getirdiklerine îmân ederiz.

Meleklerin isimleri:

Meleklerin isimleri vardır. Fakat bizler pek azının isimlerini bilmekteyiz. Bu sebeple Kur'an ve sünnette isimleri belirtilen meleklere detaylı bir şekilde îmân etmek (tafsilî îmân), isimleri belirtilmeyen meleklere ise, özet olarak îmân etmek (mücmel îmân) gerekir. Bu ise, kulun meleklere genel olarak îmân etmesi konusuna girer. Meleklerin kimisinin özel bir görevi olabilir.

Örneğin:

1. Cebrâîl -aleyhisselâm-:

Allah Teâlâ'nın peygamberlere gönderdiği vahyi onlara götürmek üzere görevlendirdiği vahiy emînidir.

2. Mîkâîl -aleyhisselâm-:

Allah Teâlâ'nın izniyle yağmur yağdırmak ve bitkileri yeşertmekle görevli melektir.

---

[1] İmam Hattâbî, "Câriyenin efendisini doğurması"nın anlamı hakkında şöyle demiştir: "İslâm'ın yeryüzünde yayılmasıyla savaşlarda çokça kadın köleler ele geçirilmesinin ardından müslümanların onları câriyeler edinecekler ve onlardan doğacak kız çocukları annelerine efendiler olacaktır."

"Câriyenin efendisini doğurması" şöyle de açıklanmıştır: "Kız çocuğunun, annesine çokça itaatsizlik etmesi sonucu, kadın efendinin, câriyesine hükmetmesi gibi, kız çocuğu da annesine hükmedecektir."

[2] Müslim; hadis no: 8.

Nitekim Allah Teâlâ, Cebrail ve Mikail -aleyhisselâm- hakkında şöyle buyurmuştur:

g f e d c b a ` _ ^] \ [Z [

s r q p o n m l k j i h

[سورة البقرة الآية: ٩٨] Z y x w v u t

"(Ey Peygamber! Meleklerden Cebrail bizim düşmanımızdır, diyen Yahudilere) **De ki: Kim, Cebrâil'e düşman ise iyi bilsin ki, bu Kur'ân'ı daha önce inen kitapları tasdik etmek, mü'minleri** (hakka ileten) **bir rehber ve** (dünya ve âhirette her türlü iyiliği onlara) **müjdeleyici olmak üzere, Allah'ın izniyle senin kalbine o indirmiştir. Kim, Allah'a, meleklerine, elçilerine,** (özellikle de şu iki meleğe) **Cebrâil ve Mikâil'e düşman ise, iyi bilsin ki Allah da kâfirlerin düşmanıdır.**"[1]

3. İsrâfîl -aleyhisselâm-:

Hesaba çekilmek üzere canlıların tekrar diriltilecekleri kıyâmet gününde sûra üflemekle görevli melektir.

Nitekim Ebu Seleme b. Abdurrahman b. Avf'tan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

((سَأَلْتُ عَائِشَةَ أُمَّ الْمُؤْمِنِينَ رضي الله عنها بِأَيِّ شَيْءٍ كَانَ نَبِيُّ اللهِ ﷺ يَفْتَتِحُ صَلاتَهُ إِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ؟ قَالَتْ : كَانَ إِذَا قَامَ مِنَ اللَّيْلِ افْتَتَحَ صَلاتَهُ: اللَّهُمَّ رَبَّ جَبْرَائِيلَ وَمِيكَائِيلَ وَإِسْرَافِيلَ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ عَالِمَ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ، اهْدِنِي لِمَا اخْتُلِفَ فِيهِ مِنَ الْحَقِّ بِإِذْنِكَ، إِنَّكَ تَهْدِي مَنْ تَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ.)) [رواه مسلم]

"Mü'minlerin annesi Âişe'ye -Allah ondan râzı olsun-:

- Allah'ın Peygamberi -sallallahu aleyhi ve sellem- gece namaz kılmaya (teheccüde) kalktığında, namazına hangi duâ ile başlardı, diye sordum.

Âişe -Allah ondan râzı olsun- dedi ki:

- Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- gece namaz kılmaya kalktığında namazına şu duâ ile başlardı:

---

[1] Bakara Sûresi:97-98

- Cebrâil, Mikâil ve İsrâfil'in Rabbi, göklerin ve yerin yaratanı, gizli ve âşikârı bilen Allahım! Ayrılığa düştükleri şeylerde kulların arasında sen hüküm verirsin. İhtilafa düşüldüğünde beni izninle hakka ilet. Şüphesiz, sen dilediğini doğru yola iletirsin."[1]

4. Ölüm meleği -aleyhisselâm-:

Ölüm anında canlılarının ruhlarını çekip almakla görevli melektir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[۞ قُلْ يَتَوَفَّىٰكُم مَّلَكُ ٱلْمَوْتِ ٱلَّذِى وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ Z

[سورة السجدة الآية: ١١]

"(Ey Peygamber! O müşriklere) **de ki: Canlarınızı almakla görevlendirilen ölüm meleği,** (eceliniz geldiğinde bir an bile gecikmeksizin) **sizi vefat ettirip ruhlarınızı alacak, sonra da siz Rabbinizin huzuruna götürüleceksiniz** (O da bütün yaptıklarınızın karşılığını verecektir.Eğer iyilik işlemişseniz karşılığında iyilik, kötülük işlemişseniz karşılığında kötülük göreceksiniz.)"[2]

Ölüm meleğinin yardımcıları da vardır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

E D C B A @ ? > < ; : 9 [

[سورة الأنعام الآية: ٦١] Z K J I H G F

"**Kullarının üstünde tek hâkim O'dur. O, üzerinize, amellerinizi kaydeden Hafaza Melekleri'ni gönderir.Nihayet sizden birinize ölüm vakti geldiğinde elçilerimiz** (Ölüm Meleği ve yardımcıları) **hiç aksatmadan onun ruhunu** (kendilerine emredileni) **alırlar.**"[3]

Ölüm meleğinin **"Azrâil"** diye adlandırıldığına dâir, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olan herhangi bir sahih hadis yoktur.

5. Mâlik -aleyhisselâm-:

Cehennemde görevli olan meleklerin başı ve cehennem bekçisidir.

Nitekim Allah Teâlâ, Cehennem bekçisi Mâlik hakkında şöyle buyurmuştur:

[سورة الزخرف الآية: ٧٧] Z ? > = < : 9 8 7 6 [

---

[1] Müslim; hadis no: 270
[2] Secde Sûresi: 11
[3] En'am Sûresi: 61

"(Günahkârlar, Allah Teâlâ onları Cehenneme girdirdikten sonra Cehennem bekçisine feryad ederek şöyle) **seslenirler: Ey Mâlik! Ne olur, tükendik artık Rabbin canımızı alsın ki** (içerisinde bulunduğumuz durumdan) **rahata kavuşalım! O** (Mâlik onlara cevap olarak şöyle) **der: Size ölüp kurtulmak yok, orada ebedî kalacaksınız."** [1]

6. Rahim melekleri -aleyhimusselâm-:

Ana karnındaki ceninlerin ecellerini,rızıklarını,cennetlik ya da cehennemlik olduklarını yazmakla görevli meleklerdir. İnsan anne karnında dört ayı tamamlayınca, Allah Teâlâ ona bir melek gönderir ve ona, o ceninin rızkını, ecelini, amelini ve cehennemlik mi yoksa cennetlik mi olduğunu, yazmasını emreder.

Nitekim Abdullah b. Mes'ud -Allah ondan râzı olsun- şöyle demiştir:

((حَدَّثَنَا رَسُولُ اللهِ ﷺ وَهُوَ الصَّادِقُ الْمَصْدُوقُ، إِنَّ أَحَدَكُمْ يُجْمَعُ خَلْقُهُ فِي بَطْنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا، ثُمَّ يَكُونُ فِي ذَلِكَ عَلَقَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يَكُونُ فِي ذَلِكَ مُضْغَةً مِثْلَ ذَلِكَ، ثُمَّ يُرْسَلُ الْمَلَكُ فَيَنْفُخُ فِيهِ الرُّوحَ وَيُؤْمَرُ بِأَرْبَعِ كَلِمَاتٍ: بِكَتْبِ رِزْقِهِ وَأَجَلِهِ وَعَمَلِهِ وَشَقِيٌّ أَوْ سَعِيدٌ. فَوَالَّذِي لاَ إِلَهَ غَيْرُهُ إِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلاَّ ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ فَيَدْخُلُهَا، وَإِنَّ أَحَدَكُمْ لَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ النَّارِ حَتَّى مَا يَكُونُ بَيْنَهُ وَبَيْنَهَا إِلاَّ ذِرَاعٌ فَيَسْبِقُ عَلَيْهِ الْكِتَابُ فَيَعْمَلُ بِعَمَلِ أَهْلِ الْجَنَّةِ فَيَدْخُلُهَا.)) [رواه البخاري ومسلم]

"(Bütün fiillerinde, hatta peygamberlikten önceki fiillerinde bile) **Sâdık** (doğru sözlü) **olan ve** (kendisine gelen vahiyle) **tasdik edilmiş** (doğrulanmış) **Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bize şunu anlatmıştır:**

-Şüphesiz, sizden birinizin annesinin karnındaki (rahmindeki) **yaratılışı, kırk gün nutfe olarak kalır** (spermin yumurtayla birleşip döllenmesi kırk günde olur.) **Sonra** (birinizin yaratılışı) **o kadar bir sürede** (kırk günde) **kan pıhtısı olur. Sonra o kadar bir sürede** (çiğnemlik) **bir et parçası haline gelir. Derken melek gönderilir ve ona ruh üflenir. Meleğe dört kelimeyi: Rızkını** (az mı yoksa çok mu olacağını), **ecelini** (ne kadar süre yaşayacağını ve ne zaman öleceğini), **amelini** (ne kadar hayır ve şer işleyeceğini) **ve cennetlik mi yoksa cehennemlik mi olacağını yazması emrolunur. Kendisinden başka hakkıyla ibâdete lâyık**

---

[1] Zuhruf Sûresi: 77

hiçbir ilah olmayan Allah'a yemin olsun ki, sizden biriniz cennetliklerin amelini işler, hatta cennetle kendisi arasında ancak bir arşınlık mesafe kalır, fakat kitap (ezelde onun hakkında takdir edilmiş olan kader) kendisini geçer de cehennemliklerin amelini işler ve cehenneme girer. Ve yine şüphesiz sizden biriniz, cehennemliklerin amelini işler, hatta cehennemle kendisi arasında ancak bir arşınlık mesafe kalır, fakat kitap (ezelde onun hakkında takdir edilmiş olan kader) onu geçer de cennetliklerin amelini işler ve cennete girer."[1]

6. Dağ melekleri:

Dağlarla görevli meleklerdir.

Nitekim Âişe'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e şöyle sormuştur:

((هَلْ أَتَى عَلَيْكَ يَوْمٌ كَانَ أَشَدَّ مِنْ يَوْمِ أُحُدٍ؟ قَالَ: لَقَدْ لَقِيتُ مِنْ قَوْمِكِ مَا لَقِيتُ، وَكَانَ أَشَدَّ مَا لَقِيتُ مِنْهُمْ يَوْمَ الْعَقَبَةِ إِذْ عَرَضْتُ نَفْسِي عَلَى ابْنِ عَبْدِ يَالِيلَ بْنِ عَبْدِ كُلَالٍ، فَلَمْ يُجِبْنِي إِلَى مَا أَرَدْتُ، فَانْطَلَقْتُ وَأَنَا مَهْمُومٌ عَلَى وَجْهِي فلم أَسَتَفِقْ إِلَا وأناَّ بقَرَنِ الثعالبَّ، فرِفعتَ رْأسُيَ فَإِذَا أَنَا بِسَحَابَةٍ قَدْ أَظَلَّتْنِي فَنَظَرْتُ فَإِذَا فِيهَا جِبْرِيلُ فَنَادَانِي فَقَالَ: إِنَّ اللهَ قَدْ سَمِعَ قَوْلَ قَوْمِكَ لَكَ وَمَا رَدُّوا عَلَيْكَ. وَقَدْ بَعَثَ إِلَيْكَ مَلَكَ الْجِبَالِ لِتَأْمُرَهُ بِمَا شِئْتَ فِيهِمْ، فَنَادَانِي مَلَكُ الْجِبَالِ، فَسَلَّمَ عَلَيَّ، ثُمَّ قَالَ: يَا مُحَمَّدُ! فَقَالَ: ذَلِكَ فِيمَا شِئْتَ إِنْ شِئْتَ أَنْ أُطْبِقَ عَلَيْهِمُ الأَخْشَبَيْنِ؟ فَقَالَ النَّبِيُّ ﷺ: بَلْ أَرْجُو أَنْ يُخْرِجَ اللهُ مِنْ أَصْلابِهِمْ مَنْ يَعْبُدُ اللهَ وَحْدَهُ لا يُشْرِكُ بِهِ شَيْئًا.)) [رواه البخاري]

"Ey Allah'ın Rasûlü! Uhud savaşı gününden daha zor, daha çetin bir gün yaşadın mı?

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şu cevabı verdi:

- Evet Âişe, senin kavmin Kureyş´ten gelen birçok zorlukla karşılaştım.Fakat onların bana Akabe günü revâ gördükleri eziyet hepsinden daha ağırdı. Ben Kureyş´ten gördüğüm eza ve cefa üzerine Tâif´e gidip hayatımın korumasını Abdi Kulâl'in oğlu İbn-i Abdi Yâliyl´e teklif ettiğimde dileğime cevap vermemiş, (aksine beni kavminin ayak

---

[1] Buhârî:"Peygamberlerin Haberleri Kitabı,Âdem ve Zürriyetinin Yaratılışı Bâbı."Hadis no:3332. Müslim: "Kader Kitabı, İnsanın Annesinin Karnında Nasıl Yaratıldığı Bâbı." Hadis no: 1 ve 2643

takımına taşlatmıştı da ayaklarım kanlar içinde kalmıştı).Ben de kederli bir şekilde Mekke´ye doğru yola koyulmuştum. Bu üzüntü ve hayret içinde Karn-ı Seâlib (Karn-ı Menâzil) denilen yere kadar geldim.Bu arada başımı kaldırıp gökyüzüne baktığımda bir bulutun beni gölgelendirmekte olduğunu gördüm.Dikkatlice baktığımda bulutun içinde Cebrail´i fark ettim.

Cebrail bana seslenerek şöyle dedi:

- Şüphesiz Allah Teâlâ, kavmin tarafından senin için söylenenleri işitti ve ötekilerin seni korumayı reddettiklerini de gördü. Şimdi o sana şu Dağlar Meleğini gönderdi, melek senin emrindedir. Kavmin hakkında ne dilersen ona emret, yerine getirsin.

Bunun üzerine Dağlar Meleği bana seslenerek selâm verdi, sonra da şöyle dedi:

- Ey Muhammed! Cebrail´in söylediği gibidir. (Ben dağlarla görevli meleğim ve senin emrindeyim.) Ne istersen emret.Eğer, Ebu Kubeys ve karşısındaki şu dağı Mekkelilerin üzerine çökerek onları tamamen ezmesini istersen onu bile emredebilirsin. Dileğin hemen yerine gelecektir.

Bu söz üzerine Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle dedi:

- Hayır! (Ben onu istemiyorum.)Ben,Allah Teâlâ'nın onların neslinden yalnızca Allah´a ibâdet eden ve hiçbir şeyi ona ortak koşmayan nesiller çıkarmasını ümit ederim."[1]

7.Âdemoğullarını korumakla görevli melekler -aleyhimusselâm-:

Mukimlik ve yolculuk hallerinde, uykusunda uyurken ve bütün hallerinde insanı muhafaza etmekle görevli melekler vardır ki bunlar, "el-Muakkibât" yani nöbetleşerek görevlendirilen meleklerdir.

Nitekim Allah Teâlâ bu melekler hakkında şöyle buyurmuştur:

m l k j i h g f e d c b a [

يُغَيِّرُ~ } | |z y x w v u t s r q p o n

¶ µ ´ مَا بِقَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا۟ مَا بِأَنفُسِهِمْ ۗ وَإِذَآ © ٱللَّهُ بِقَوْمٍ سُوٓءًا فَلَا مَرَدَّ لَهُۥ ۚ وَمَا لَهُم

[سورة الرعد الآيتان: ١٠-١١] Z ١١

"Sizden sözünü gizleyenle, açıkça söyleyen, geceleyin (yaptıklarını) gizleyenle gündüzün onları açıktan yapan, O'nun bilgisi (ilmi) bakımından aynıdır. O'nun (Allah Teâlâ'nın), insanın önünde ve ardında devamlı sûretle nöbetleşerek görevlendirilen

[1] Buhârî; hadis no: 3231. Fethu'l-Bârî şerhi.d Sûresi:10-11

melekleri vardır.Onlar, Allah'ın emriyle onu koruyup kollarlar.Bir toplum kendinde olan durumu değiştirmedikçe (Allah'ın kendilerine bahşettiği nimete nankörlük edip O'na karşı gelerek O'nun emrettiklerini değiştirmedikçe), **şüphesiz Allah da o toplumda olan hali** (onlara bahşettiği nimeti) **değiştirmez.Allah bir toplum için de bir kötülük isterse, ondan kaçış yoktur. Artık Allah'ın dışında onları himâye edecek** (onların işlerini üstlenecek, sevdikleri şeyleri onlara getirecek ve istemediklerini de onlardan savacak) **kimse yoktur."**[1]

8.Kirâmen Kâtibîn (amelleri kaydeden melekler) -aleyhimusselâm-:

Âdemoğlunun amellerini muhafaza etmek ve her insanın amelini ayrı ayrı yazmakla görevli iki melektir.

Nitekim Allah Teâlâ, insanın amellerini yazan bu iki melek hakkında şöyle buyurmuştur:

@ ? > = < ; : 9 8 7 6 5 4 3 2 1 [

[سورة ق: ١٧- ١٨] Z B A

"İki melek insanın sağında ve solunda oturarak yaptıklarını yazarlar.[2] **İnsan hiçbir söz söylemesin ki, yanında onu gözetleyip yazmaya hazır bir melek bulunmasın."**[3]

Allah Teâlâ'nın şu sözleri de bu melekleri kapsamaktadır:

E D C B A @ ? > : < ; : 9 [

[سورة الأنعام الآية: ٦١] Z K J I H G F

"Kullarının üstünde tek hâkim O'dur. O, üzerinize, amellerinizi kaydeden Hafaza Melekleri'ni gönderir.Nihayet sizden birinize ölüm vakti geldiğinde elçilerimiz (Ölüm Meleği ve yardımcıları) **hiç aksatmadan onun ruhunu** (kendilerine emredileni) **alırlar."**[4]

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

Z Z Y X W V T S R Q P O N [

[سورة الزخرف الآية: ٨٠]

---

[1] Ra'd Sûresi:10-11
[2] Sağındaki melek, insanın sevaplarını yazmakla, solundaki melek ise günahlarını yazmakla görevlidir.
[3] Kâf Sûresi:17-18
[4] En'am Sûresi: 61

"Yoksa onlar (müşrikler), bizim, kendilerinin sırlarını (içlerinde gizlediklerini) ve kendi aralarında konuştuklarını (gizli konuşmalarını) işitmediğimizi mi sanırlar? Hayır! Biz işitir (ve bilir)iz, yanlarındaki elçilerimiz (Hafaza Melekleri) de onların yaptıkları her şeyi yazarlar." [1]

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

Z Y X W V U T S R Q P O [

[سورة الانفطار الآيات: ١٠-١٢]

"Şüphesiz ki üzerinizde (bütün) yaptıklarınızı bilen şerefli kâtipler, Hafaza Melekleri vardır." [2]

Ey müslüman!

Sakın ola ki bu iki melek, kıyâmet günü seni üzecek şeyler yazmasın! Söylediğin ve telaffuz ettiğin her şey, senin lehine veya aleyhine yazılacaktır. Kıyâmet günü olunca da kulun amel defteri ortaya çıkarılacaktır.

9-10. Münker ve Nekir (kabir melekleri) -aleyhimesselâm-:

Ölü, kabrine konulduktan sonra kendisine gelen ve ona, Rabbi, dîni ve peygamberi hakkında soru sormakla görevli iki melektir.

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((إِذَا قُبِرَ الْمَيِّتُ أَوْ قَالَ أَحَدُكُمْ، أَتَاهُ مَلَكَانِ أَسْوَدَانِ أَزْرَقَانِ، يُقَالُ لِأَحَدِهِمَا الْمُنْكَرُ وَالْآخَرُ النَّكِيرُ، فَيَقُولاَنِ: مَا كُنْتَ تَقُولُ فِي هَذَا الرَّجُلِ؟

فَيَقُولُ: مَا كَانَ يَقُولُ هُوَ عَبْدُ اللهِ وَرَسُولُهُ، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ. فَيَقُولاَنِ: قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ هَذَا، ثُمَّ يُفْسَحُ لَهُ فِي قَبْرِهِ سَبْعُونَ ذِرَاعًا فِي سَبْعِينَ، ثُمَّ يُنَوَّرُ لَهُ فِيهِ، ثُمَّ يُقَالُ لَهُ: نَمْ، فَيَقُولُ: أَرْجِعُ إِلَى أَهْلِي فَأُخْبِرُهُمْ، فَيَقُولاَنِ: نَمْ كَنَوْمَةِ الْعَرُوسِ الَّذِي لاَ يُوقِظُهُ إِلاَّ أَحَبُّ أَهْلِهِ إِلَيْهِ حَتَّى يَبْعَثَهُ اللهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ. وَإِنْ كَانَ مُنَافِقًا قَالَ: سَمِعْتُ النَّاسَ

[1] Zuhruf Sûresi: 80
[2] İnfitâr Sûresi: 10-12

يَقُولُونَ فَقُلْتُ مِثْلَهُ لاَ أَدْرِي، فَيَقُولاَنِ: قَدْ كُنَّا نَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُولُ ذَلِكَ، فَيُقَالُ لِلْأَرْضِ: الْتَئِمِي عَلَيْهِ، فَتَلْتَئِمُ عَلَيْهِ فَتَخْتَلِفُ فِيهَا أَضْلاَعُهُ، فَلاَ يَزَالُ فِيهَا مُعَذَّبًا حَتَّى يَبْعَثَهُ اللهُ مِنْ مَضْجَعِهِ ذَلِكَ.)) [رواه الترمذي وصححه الألباني]

"Ölü veya sizden biriniz mezara konulduğu zaman, ona siyah ve mavi iki melek gelir. Birine Münker, diğerine ise Nekir denir.

İki melek ona:

Bu adam (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-) hakkında ne dersin? diye sorarlar.

Bunun üzerine o, (dünyada) söylediğini söyler ve şöyle der: O, Allah'ın kulu ve elçisidir. Allah'tan başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilâhın olmadığına ve Muhammed'in O'nun kulu ve elçisi olduğuna şâhitlik ederim, der.

Bunun üzerine iki melek:

Senin (ölmeden önce) böyle söylediğini (Allah'ın birliğini ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğunu ikrar ettiğini) zaten biliyorduk, derler.

Sonra onun kabri, eni ve boyu yetmiş arşın genişletilir, sonra kabri ona aydınlatılır ve kendisine: Uyu, denilir.

O (gördüğü büyük sevinçten dolayı): Dönüp âileme haber vereyim mi? (yani sevinmeleri için hâlimin güzel olduğunu ve benim için üzüntü ve keder olmadığını onlara haber vereyim mi?) der.

Bunun üzerine iki melek:

Ona: Âilesinden en çok seven kişiden başka kimsenin uyandırmadığı gelin-güvey gibi uyu,derler.(Onun kabrindeki hayatı yeni bir gelinin hayatı gibi olur.Rahat uykusundan kendisini sadece âile fertleri uyandırır. Yatağından kalkınca da uykusuna doyamamış gibi mahmur olur.)

O, Allah onu yatağından mahşere kaldırıncaya kadar (bu şekilde uyur).

Şayet münâfık ise:

İnsanların, "Muhammed Allah'ın elçisidir" dediklerini işittim ve ben de onlar gibi söyledim. Ama gerçekten onun peygamber olup olmadığını bilmiyorum? der.

Bunun üzerine iki melek:

Senin (ölmeden önce) böyle söylediğini (Allah'ın birliğini ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğunu ikrar etmediğini) zaten biliyorduk, derler.

(Sonra toprağa): Onu sıkıştır, denilir. Bunun üzerine toprak onu öyle bir sıkıştırır ki, kaburga kemikleri birbirine geçer. Allah, kıyâmette onu yattığı yerden diriltinceye kadar ona böyle azap edilir."[1]

11-12. Hârût ve Mârût:

Nitekim Allah Teâlâ, Hârût ve Mârût hakkında şöyle buyurmuştur:

, + *) ' & % $ # " ! [

6 5 4 3 2 1 0 / . -

F D C B A @ ? > = < ; : 8 7

U T S R Q P O M L K J I H G

d c b a ` _] \ [Z Y W V

r q p n m l k j h g f e

[سورة البقرة الآية: ١٠٢] Z s

"(Yahûdiler) Süleymân'ın hükümrânlığı zamanında şeytanların sihirbazlara söylediklerine uydular. Oysa Süleymân (-aleyhisselâm- sihri öğrenerek) kâfir olmadı. Ancak şeytanlar, insanlara sihri öğretip (dînlerini ifsâd etmek sûretiyle) kâfir oldular. (Yine Yahûdiler, insanları sınamak için Allah tarafından) Bâbil'de Hârût ve Mârût adlı iki meleğe indirilene uydular.O iki melek; 'Biz ancak imtihan için gönderildik, sakın yanlış inanıp da kâfir olmayasın diyerek (nasihat edip uyarmadıkça) hiç kimseye sihir ilmini öğretmezlerdi. İnsanlar, iki melekten karı ile kocanın arasını açacak şeyleri öğrenirlerdi. Oysa sihirbazlar, Allah'ın izni olmadan hiç kimseye zarar veremezler. Sihirbazlar kendilerine fayda değil de zarar vereni öğrenirler.Sihri satın alanlar (sihri tercih edip hakkı terkeden Yahûdiler) âhirette (hayırdan yana) nasiplerinin olmadığını çok iyi bilmektedirler. (Allah ve Rasûlü'ne îmâna karşılık) kendilerini sattıkları şey (sihir), ne kötüdür.Keşke bunu anlasalardı."[2]

13. Cennet ehlinin melekleri:

Cennet kapılarından cennet ehlinin yanına gelerek onları selâmlamak ve onları cennet nimetleriyle müjdelemekle görevli meleklerdir.

---

[1] Tirmizî;hadis no:1071. Ebu İsa (Tirmizî) şöyle demiştir: Hadis, Hasen Garib'tir. Elbânî de "Silsiletu'l-Ehâdîsi's-Sahîha", hadis no: 1391'de hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

[2] Bakara Sûresi:102

Nitekim Allah Teâlâ bu melekler hakkında şöyle buyurmaktadır:

i h g ׀ e d c b a ` _ ^] [

[سورة الرعد من الآيتان:٢٣-٢٤] Z v u t s ׀ q p o n m l k j

"Adn cennetleridir; oraya girerler. Babalarının, eşlerinin, çocuklarının iyi olanları da oraya girerler. Melekler, (cennete girişlerini tebrik etmek için) her kapıdan onların (cennet ehlinin) yanına gelerek onlara; 'Sizlere selâm olsun. Son yurt (cennet), ne güzeldir' (derler)."[1]

Yine, Allah Teâlâ bu melekler hakkında şöyle buyurmuştur:

[وَسِيقَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ رَبَّهُمۡ إِلَى © زُمَرًا حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا وَفُتِحَتۡ أَبۡوَٰبُهَا

وَقَالَ لَهُمۡ ´ µ ¶ ¸ فَٱدۡخُلُوهَا خَٰلِدِينَ ٧٣ Z [سورة الزمر الآية: ٧٣]

"Rablerine karşı gelmekten sakınanlar, bölük bölük cennete sevk edilirler. Nihayet oraya varıp da kapıları açılınca cennet bekçileri onlara: Selâm olsun size! Güzel hallerde olasınız! Haydi, ebedî kalmak üzere girin buraya! derler."[2]

13. Cehennem ehlinin melekleri:

Meleklerin içerisinde cehennem bekçileri olanları vardır ki, bunlar Zebânîlerdir. Zebânîlerin başları 19 tane olup önde geleni Mâlik -aleyhisselâm-'dır.

Nitekim Allah Teâlâ bu melekler hakkında şöyle buyurmuştur:

` _ ^] \ [Z ׀ X W V U T S [

׀ m l k j i h g f e d c b a

[سورة الزمر الآية: ٧١] Z w v u t s r q p o

"İnkâr edenler (kâfirler), bölük bölük (zorla) cehenneme sürülürler. Nihayet oraya vardıklarında kapılar (cehennemin yedi kapısı) açılınca, cehennem bekçileri (onları azarlayarak) onlara şöyle derler: Size Rabbinizin âyetlerini okuyan ve Allah'ın huzuruna çıkacağınız bu günü (o korkunç dehşetini) bildiren ve sizi uyaran sizden elçileriniz (peygamberleriniz) size gelmediler mi? (Onlar, suçlarını itiraf ederek:) Evet (Rabbimizin

[1] Ra'd Sûresi: 23-24
[2] Zümer Sûresi: 73

elçileri) **geldiler** (ve bugün için bizi uyardılar), **fakat kâfirler hakkında** (Allah'ın) **azap hükmü kesinleşti, derler."**[1]

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[فَلۡيَدۡعُ نَادِيَهُۥ ﴿١٧﴾ سَنَدۡعُ ٱلزَّبَانِيَةَ ﴿١٨﴾ Z [سورة العلق الآيتان: ١٧-١٨]

"(Bu azgın) **istediği kadar grubunu yardıma çağırsın! Biz de Zebanîleri** (azap meleklerini) **çağıracağız."**[2]

Yine, Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

Z Y X W V U T S R QPONM L K J I [

j i h g f e d c b a ` _ ^] \ [

[سورة المدثر الآيات: ٢٧-٣١] Z... n m l k

"Sekar (cehennem) **nedir bilir misin? Nereden bileceksin! O, içine atılanı yer, bitirir.** (ne deri, ne de kemik bırakır, hepsini yakar). **Yine de bırakmaz, eski haline çevirip bu işi tekrar eder, sürekli derileri kavurur. Üzerinde on dokuz görevli** (çetin ve acımasız zebânî) **vardır. Biz cehennem görevlilerini sadece meleklerden kıldık. Onların sayısını da kâfirler için imtihan sebebi yaptık ki Ehl-i kitap,** (Kur'an'da cehennem hakkında gelen bilgilerin hak olduğuna) **kesin inansınlar ve mü'minlerin de** (Allah'a ve Rasûlüne) **îmânları artsın..."**[3]

14. Bıkmadan, usanmadan ayakta duran, dâima rükû hâlinde olan ve başlarını secdeden kaldırmadan sürekli secde eden melekler:

Nitekim Ebu Zer'den -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur

((إِنِّي أَرَى مَا لا تَرَوْنَ، وَأَسْمَعُ مَا لا تَسْمَعُونَ. أَطَّتِ السَّمَاءُ - وَحُقَّ لَهَا أَنْ تَئِطَّ - مَا فِيهَا مَوْضِعُ أَرْبَعِ أَصَابِعَ إِلاّ وَمَلَكٌ وَاضِعٌ جَبْهَتَهُ سَاجِدًا لِلّٰهِ. وَاللهِ لَوْ تَعْلَمُونَ مَا أَعْلَمُ لَضَحِكْتُمْ قَلِيلاً وَلَبَكَيْتُمْ كَثِيرًا، وَمَا تَلَذَّذْتُمْ بِالنِّسَاءِ عَلَى الْفُرُشِ، وَلَخَرَجْتُمْ إِلَى الصُّعُدَاتِ تَجْأَرُونَ إِلَى اللهِ.)) [رواه الترمذي]

---

[1] Zümer Sûresi: 71
[2] Alak Sûresi: 17-18
[3] Müddessir Sûresi: 27-31

"Şüphesiz ben, sizin görmediğiniz şeyleri görürüm ve işitmediğiniz şeyleri işitirim. Gök (âdeta) gıcırdadı ve gıcırdaması da hakkıdır.Zirâ gökte dört parmak yeri yoktur ki, bir melek Allah'a secde etmek üzere (o yere) alnını koymuş olmasın.Allah'a yemin olsun ki, şayet siz benim bildiklerimi bilseydiniz, az gülerdiniz, çok ağlardınız, yataklarda eşlerinizle cinsel ilişkiye girmekten zevk almazdınız ve (evlerinizden) yollara çıkarak (başınıza gelen belâyı gidermesi için seslerinizi yükselterek) Allah'a yalvarırdınız."[1]

15. Yeryüzünde zikir (ilim) meclislerini takip eden gezici melekler:

Nitekim Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bu konuda şöyle buyurmuştur:

((إِنَّ لِلَّهِ مَلائِكَةً يَطُوفُونَ فِي الطُّرُقِ يَلْتَمِسُونَ أَهْلَ الذِّكْرِ، فَإِذَا وَجَدُوا قَوْمًا يَذْكُرُونَ اللَّهَ تَنَادَوْا: هَلُمُّوا إِلَى حَاجَتِكُمْ. قَالَ: فَيَحُفُّونَهُمْ بِأَجْنِحَتِهِمْ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا. قَالَ: فَيَسْأَلُهُمْ رَبُّهُمْ وَهُوَ أَعْلَمُ مِنْهُمْ مَا يَقُولُ عِبَادِي: قَالُوا: يَقُولُونَ يُسَبِّحُونَكَ وَيُكَبِّرُونَكَ وَيَحْمَدُونَكَ وَيُمَجِّدُونَكَ. قَالَ: فَيَقُولُ: هَلْ رَأَوْنِي؟ قَالَ: فَيَقُولُونَ: لاَ وَاللَّهِ مَا رَأَوْكَ. قَالَ: فَيَقُولُ: وَكَيْفَ لَوْ رَأَوْنِي؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَوْ رَأَوْكَ كَانُوا أَشَدَّ لَكَ عِبَادَةً، وَأَشَدَّ لَكَ تَمْجِيدًا وَتَحْمِيدًا وَأَكْثَرَ لَكَ تَسْبِيحًا. قَالَ: يَقُولُ: فَمَا يَسْأَلُونِي؟ قَالَ: يَسْأَلُونَكَ الْجَنَّةَ. قَالَ: يَقُولُ: وَهَلْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لاَ وَاللَّهِ يَا رَبِّ! مَا رَأَوْهَا. قَالَ: يَقُولُ: فَكَيْفَ لَوْ أَنَّهُمْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَوْ أَنَّهُمْ رَأَوْهَا كَانُوا أَشَدَّ عَلَيْهَا حِرْصًا، وَأَشَدَّ لَهَا طَلَبًا، وَأَعْظَمَ فِيهَا رَغْبَةً. قَالَ: فَمِمَّ يَتَعَوَّذُونَ؟ قَالَ: يَقُولُونَ: مِنْ النَّارِ. قَالَ: يَقُولُ: وَهَلْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لاَ وَاللَّهِ يَا رَبِّ! مَا رَأَوْهَا. قَالَ: يَقُولُ: فَكَيْفَ لَوْ رَأَوْهَا؟ قَالَ: يَقُولُونَ: لَوْ رَأَوْهَا كَانُوا أَشَدَّ مِنْهَا فِرَارًا، وَأَشَدَّ لَهَا مَخَافَةً. قَالَ: فَيَقُولُ: فَأُشْهِدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُمْ. قَالَ: يَقُولُ مَلَكٌ مِنِ الْمَلائِكَةِ فِيهِمْ: فُلانٌ لَيْسَ مِنْهُمْ، إِنَّمَا جَاءَ لِحَاجَةٍ. قَالَ: هُمُ الْجُلَسَاءُ لاَ يَشْقَى بِهِمْ جَلِيسُهُمْ.)) [رواه البخاري]

[1] Tirmizî; hadis no: 2312.

"Şüphesiz Allah'ın yollarda gezip dolaşan ve zikir (ilim) ehlini arayan (insanlari korumakla görevli olan Hafaza Meleklerinin dışında) birtakım melekleri vardır.Allah'ı zikreden bir topluluk buldukları zaman: Aradığınız (istediğiniz) şey buradadır, hemen gelin, diye birbirlerini çağırırlar. (Melekler gelip) onların etrafını kanatlarıyla kuşatarak (birbirlerinin üstünde) dünya semasına (ulaşıncaya) kadar arayı (yerle gök arasını) doldururlar.

Rab Teâlâ, -kullarının durumlarını, meleklerden daha iyi bildiği halde- meleklere sorar:

- Kullarım ne diyorlar?

Melekler:

- Seni tesbih ediyorlar (seni her türlü noksanlıktan tenzih ediyorlar), senin için: Allah en Büyük'tür diyorlar, sana hamd ediyorlar ve sana tazim gösteriyorlar, derler.

Rab Teâlâ:

- Onlar (kullarım) beni gördüler mi? diye sorar.

Melekler:

- Hayır! Allah'a yemin ederiz ki onlar seni görmediler, diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

- Ya beni görselerdi ne yaparlardı (zikirdeki halleri nice olurdu)? Diye sorar.

Melekler:

- Eğer seni görselerdi, sana daha çok ibâdet ederler, sana daha çok tazim gösterirler, sana daha çok hamd ederler ve seni daha çok tesbih ederlerdi, diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

- Onlar benden neyi istiyorlar? Diye sorar.

Melekler:

- Onlar, senden cenneti ıstiyorlar, diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

- Onlar, cenneti gördüler mi? diye sorar.

Melekler:

- Hayır! Ey Rabbimiz! Allah'a yemin ederiz ki onlar cenneti görmediler, diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

- Ya onlar cenneti görselerdi ne yaparlardı? Diye sorar.

Melekler:

- Eğer onlar cenneti görselerdi, onu elde etmek için daha çok gayret ederler, onu daha çok isterler ve ona daha çok rağbet gösterirlerdi, diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

-Onlar hangi şeyden (bana) sığınıyorlar? Diye sorar.

Melekler:

- Cehennemden (sana sığınıyorlar), diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

- Onlar, cehennemi gördüler mi? diye sorar.

Melekler:

- Hayır! Ey Rabbimiz! Allah'a yemin ederiz ki onlar cehennemi görmediler, diye cevap verirler.

Rab Teâlâ:

- Ya onlar cehennemi görselerdi ne yaparlardı? Diye sorar.

Melekler:

- Eğer cehennemi görselerdi ondan daha çok kaçarlar ve ondan daha çok korkarlardı, diye cevap verirler.

Bunun uzerini Rabb Teâlâ şöyle buyurur:

- Sizi şâhit kılıyorum ki, ben onların hepsini bağışladım!

- Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- sözüne devam ederek şöyle buyurdu:

- İçlerinden bir melek: Onların arasında onlardan olmayan falanca (çok günah işlemiş) bir kul da var. O başka bir maksatla, dünyalık bir ihtiyacı için onlara uğrayıp, yanlarına oturuverdi, der.

Bunun üzerine Rab Teâlâ:

- (Onu da bağışladım), onlar öyle (kâmil) bir topluluktur ki, onlarla birlikte oturan kimse de o topluluk sebebiyle (ve onların bereketiyle) bedbaht olmaz, buyurur."[1]

---

[1] Buhârî; hadis no: 6408. Fethu'l-Bârî şerhi.

16. Allah Teâlâ'nın arşını taşımakla görevli melekler:

Nitekim Allah Teâlâ bu melekler hakkında şöyle buyurmuştur:

[ٱلَّذِينَ يَحۡمِلُونَ ٱلۡعَرۡشَ وَمَنۡ حَوۡلَهُۥ يُسَبِّحُونَ بِحَمۡدِ رَبِّهِمۡ © بِهِۦ وَيَسۡتَغۡفِرُونَ
لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ رَبَّنَا وَسِعۡتَ كُلَّ شَيۡءٖ رَّحۡمَةٗ ´ µ ¶ ¸ وَٱتَّبَعُواْ
سَبِيلَكَ وَقِهِمۡ عَذَابَ ٱلۡجَحِيمِ ٧ Z [سورة غافر الآية: ٧]

"Arş'ı taşıyan, bir de onun (Arş'ın) çevresinde bulunan melekler, Rablerine hamd ederek O'nu her şeyden tenzih ederler. O'na gerçekten îmân ederler ve mü'minler için şöyle mağfiret dileyerek duâ ederler: Ey Yüce Rabbimiz! Senin rahmetin ve ilmin her şeyi kuşatmıştır! O halde (şirk ve günahlardan) tevbe eden ve senin (emretmiş olduğun) yoluna uyanları bağışla ve onları cehennem azabından koru!"[1]

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de bu konuda şöyle buyurmuştur:

((أُذِنَ لِي أَنْ أُحَدِّثَ عَنْ مَلَكٍ مِنْ مَلَائِكَةِ اللهِ مِنْ حَمَلَةِ الْعَرْشِ، إِنَّ مَا بَيْنَ شَحْمَةِ أُذُنِهِ إِلَى عَاتِقِهِ مَسِيرَةُ سَبْعِ مِائَةِ عَامٍ.)) [رواه أبو داود]

"Allah'ın meleklerinden olan Hametu'l-Arş'tan (Allah'ın arşını taşıyan) bir meleğin yaratılışının büyüklüğü hakkında (ashâbıma veya insanlara) konuşmam için (Allah Teâlâ tarafından) bana izin verildi. Şüphesiz bir meleğin kulak memesi ile omuzu arası, (iyi bir atla yapılan) yediyüz yıllık yol mesâfesi kadardır. (Peki boyunun uzunluğu ve vucûdunun büyüklüğü hakkında ne dersiniz!)."[2]

Melekler ne zaman yaratılmışlardır?

Bu konuda Kur'an ve sünnetten herhangi bir nas gelmediğinden dolayı meleklerin ne zaman yaratıldıklarına dâir belirli bir vakit tayin etme bilgisine sahip değiliz.Fakat melekler, Kur'an'ın şu âyeti gereği, insanın yaratılmasından önce yaratılmış oldukları kesindir:

[! " # $ % & ' ( ) + , -
. / 0 1 2 3 4 5 6 7 9 : ; <
= > ? Z [سورة البقرة الآية: ٣٠]

---

[1] Ğâfir/Mü'min Sûresi:7.
[2] Ebu Dâvud;Kitabu's-Sunne,Cehmiyye Hakkındaki Bâb. hadis no: 4727..

"(Ey Peygamber! İnsanlara hatırlat!) **Hani Rabbin meleklere: Ben, yeryüzünde** (onu imâr edecek) **bir halife yaratacağım, dediğinde onlar: Bizler sana hamd ederek seni tesbih ve takdir edip dururken, yeryüzünde bozgunculuk yapacak ve orada kan dökecek birisini mi yaratacaksın?** (Ey Rabbimiz! Onu yaratmandaki hikmetini bize öğretir ve onu bize gösterir misin?) **dediler. Allah: Ben, sizin bilemediğiniz pek çok şeyi bilirim, dedi."** [1]

Allah Teâlâ'nın insanı yaratmak istediğini haber vermesi, meleklerin insandan önce var olduklarına delâlet etmektedir.

Meleklerin yaratılış bakımından azamet ve büyüklükleri:

Nitekim Allah Teâlâ cehennemdeki melekler hakkında şöyle buyurmuştur:

[يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا ´ µ ¶ ¸
غِلَاظٌ شِدَادٌ لَّا يَعْصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿٦﴾ Z [سورة التحريم الآية :٦]

"Ey îmân edenler! Kendinizi ve âilelerinizi yakıtı insanlar ve taşlar olan o ateşten koruyun ki, onun üzerinde iri yarı, sert tabiatlı melekler vardır.Kendilerine verdiği emirlerde Allah'a asla isyan etmezler ve emrolunduklarını yerine getirirler."[2]

Meleklerin en büyüğü ise, istisnasız Cebrâil -aleyhisselâm-'dır.

Cebrâil -aleyhisselâm-'ın vasfı hakkında gelen delillerden bazıları şunlardır:

Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, o şöyle demiştir:

((رَأَى رَسُولُ اللهِ ﷺ جِبْرِيلَ فِي صُورَتِهِ وَلَهُ سِتُّمِائَةِ جَنَاحٍ، كُلُّ جَنَاحٍ مِنْهَا قَدْ سَدَّ الْأُفُقَ، يَسْقُطُ مِنْ جَنَاحِهِ مِنَ التَّهَاوِيلِ وَالدُّرِّ وَالْيَاقُوتِ مَا اللهُ بِهِ عَلِيمٌ.)) [رواه أحمد وقال ابن كثير في البداية: إسناده جيد]

"Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Cebrâil -aleyhisselâm-'ı gerçek sûretinde altıyüz kanadı olduğu halde görmüştür. Bu kanatların her birisi, ufuğu (yerle gök arasını) **kapatmıştı. Kanadından, Allah'tan başka hiç kimsenin bilemeyeceği kadar çok olan, çeşitli renklerde inci ve yakut dökülüyordu."**[3]

---

[1] Bakara Sûresi: 30
[2] Tahrim Sûresi: 6
[3] İmam Ahmed Müsnedi'nde rivâyet etmiştir. İbn-i Kesîr; el-Bidâye ve'n-Nihâye; c: 1, s: 47'de isnadının ceyyid olduğunu söylemiştir.

Yine, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-, Cebrâil -aleyhisselâm-'ı vasfederken şöyle buyurmuştur:

((رَأَيْتُهُ مُنْهَبِطًا مِنَ السَّمَاءِ سَادًّا عِظَمُ خَلْقِهِ مَا بَيْنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ.))

[رواه مسلم]

"Ben, O'nu gökten inerken, yüce bir yaratılışa sahip olmasından dolayı gök ile yer arasını kapatmış olarak gördüm." [1]

Büyük yaratılışlı meleklerden kimisi de Allah Teâlâ'nın Arş'ını taşıyan **'Hameletu'l-Arş'**tır. Bu meleklerin vasıfları hakkında gelen delillerden bazıları şunlardır:

Nitekim Câbir b. Abdullah'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((أُذِنَ لِي أَنْ أُحَدِّثَ عَنْ مَلَكٍ مِنْ مَلَائِكَةِ اللهِ مِنْ حَمَلَةِ الْعَرْشِ، إِنَّ مَا بَيْنَ شَحْمَةِ أُذُنِهِ إِلَى عَاتِقِهِ مَسِيرَةُ سَبْعِ مِائَةِ عَامٍ.)) [رواه أبو داود]

"Allah'ın meleklerinden olan Hametu'l-Arş'tan (Allah'ın arşını taşıyan) **bir meleğin yaratılışının büyüklüğü hakkında** (ashâbıma veya insanlara) **konuşmam için** (Allah Teâlâ tarafından) **bana izin verildi. Şüphesiz bir meleğin kulak memesi ile omuzu arası,** (iyi bir atla yapılan) **yediyüz yıllık yol mesâfesi kadardır.** (Peki boyunun uzunluğu ve vucûdunun büyüklüğü hakkında ne dersiniz!).**"**[2]

Meleklerin kanatları vardır:

Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

z y x w v u t s r q p o [

{ | } ~ ٱلْخَلْقِ مَا يَشَآءُ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ © ① Z [سورة فاطر الآية :١]

"Gökleri ve yeri yaratan, melekleri ikişer, üçer ve dörder kanatlı (dilediği kullarına göndermek üzere) **elçiler yapan Allah'a hamdolsun. O, yarattığında dilediğini arttırır. Şüphesiz ki Allah, her şeye gücü yetendir."**[3]

---

[1] Müslim; hadis no:177.
[2] Ebu Dâvud;Kitabu's-Sunne,Cehmiyye Hakkındaki Bâb.
[3] Fâtır Sûresi: 1

Meleklerin güzellikleri:

Allah Teâlâ, Cebrâil -aleyhisselâm-'ı vasfederken şöyle buyurmuştur:

[سورة النجم الآيتان: ٥ - ٦] Z = < ; : 9 8 7 6 [

"Onu, kendisine (Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e) **pek güçlü ve güzel görünümlü** (en yüksek ufukta gerçek sûretinde ona gözükmüş olan melek) **Cebrail öğretmiştir."**[1]

İbn-i Abbas -Allah ondan ve babasından râzı olsun- Necm Sûresi: 6. âyetini tefsir ederken şöyle demiştir:

((ذُو مِرَّةٍ)): Yani **"güzel görünümlü"** demektir.

Katâde -Allah ona rahmet etsin- ise şöyle demiştir:

((ذُو مِرَّةٍ)): Yani **"uzun ve güzel yaratılışlı"** demektir.

Meleklerin, bütün insanlar tarafından güzel vasıflarda oldukları kabul edilmiştir. Bunun içindir ki insanlar, güzel kimseleri, meleklere benzetirler.

Nitekim kadınlar, Yusuf -aleyhisselâm- hakkında şöyle demişlerdi:

@ ? > = < ; : 9 8 7 6 5 4 3 2 ... [

[سورة يوسف من الآية: ٣١] Z B A

"Kadınlar onu görünce ona hayran kaldılar, onun güzelliğine dalıp gittiklerinden, farkında olmadan kendi ellerini kestiler ve: Hâşâ! Allah için, bu bir insan olamaz. Bu, ancak pek kıymetli bir melektir! (Başka bir şey olamaz!) **dediler."**[2]

Meleklerin hızları:

Günümüzde insanın bildiği en büyük hız, ışık hızıdır. Meleklerin hızı ise, bu hızın çok üzerindedir. Öyle ki, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e soru soran kişi, sorusunu bitirir bitirmez, Cebrail -aleyhisselâm- Allah Teâlâ katından cevabını anında getirirdi.

---

[1] Necm Sûresi: 5-6
[2] Yusuf Sûresi: 31

Melekler, yaratılış ve azamet bakımından birbirlerinden farklıdırlar:

Melekler, fazîlet ve üstünlük bakımından birbirlerinden farklı oldukları gibi, yaratılış ve hacimleri bakımından da aynı derecede olmayıp birbirlerinden farklılık arzederler. Örneğin meleklerin en fazîletlileri, Bedir savaşına katılanlardır.

Nitekim Muâz b. Rifâa b. Râfi' ez-Zurakî'nin -Allah ondan râzı olsun- babasından rivâyet ettiğine göre, -ki babası Bedir savaşına katılanlardan birisiydi- o şöyle demiştir:

((جَاءَ جِبْرِيلُ إِلَى النَّبِيِّ ﷺ فَقَالَ : مَا تَعُدُّونَ أَهْلَ بَدْرٍ فِيكُمْ؟ قَالَ : مِنْ أَفْضَلِ الْمُسْلِمِينَ أَوْ كَلِمَةً نَحْوَهَا، قَالَ: وَكَذَلِكَ مَنْ شَهِدَ بَدْرًا مِنَ الْمَلائِكَةِ.))

[رواه البخاري]

"Cebrail -aleyhisselâm-, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gelerek:

- Siz, sizden Bedir savaşına katılanlar hakkında dersiniz (onları nasıl bilirsiniz)? Diye sordu.

Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurdu:

- Müslümanların en fazîletlisidir veya buna yakın bir söz, (söyledi).

Bunun üzerine Cebrail -aleyhisselâm- şöyle dedi:

- Bizde de Bedir savaşına katılan melek, meleklerin en fazîletlisidir."[1]

Melekler, yemezler ve içmezler:

Rahmân'ın dostu İbrahim -aleyhisselâm- ile kendisini ziyârete gelen melekler arasında geçen olay, meleklerin yemeyip içmediklerine delâlet etmektedir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[فَرَاغَ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ فَجَآءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ﴿٢٦﴾ فَقَرَّبَهُۥٓ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٧﴾ فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۖ قَالُوا۟ لَا تَخَفْ ۖ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ Z] سورة الذاريات الآيات: ٢٦-٢٨]

"(İbrahim -aleyhisselâm-) onlara yemek getirmek için gizlice âilesinin yanına giderek semiz bir danayı kesip ateşte kızarttıktan sonra getirmiş. Onların önlerine koyup: Yemez misiniz? demişti. O sırada (onların yemediklerini görünce) onlardan yana içine bir korku düşmüştü. (Bunun üzerine onlar:) Korkma! (Biz Allah'ın elçileriyiz) dediler ve ona (eşi

[1] Buhârî; hadis no: 3992.

Sâra'nın, Allah'ı ve onun dînini bilen) **âlim olacak bir çocuğu** (İshâk'ı) **doğuracağını müjdelediler."**[1]

Allah Teâlâ başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

[فَلَمَّا رَءَآ أَيْدِيَهُمْ لَا تَصِلُ إِلَيْهِ نَكِرَهُمْ وَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً قَالُوا۟ لَا تَخَفْ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٠﴾ Z [سورة هود الآية: ٧٠]

"(İbrahim -aleyhisselâm-) **misafirlerinin ellerini yemeğe uzatmadıklarını görünce, onların bu hali kendisinin hoşuna gitmedi ve onlardan kuşkulandı, kalbine bir korku girdi.** (Bunun üzerine melekler ona:) **Korkma! Zirâ bizler,** (Rabbinin melekleriyiz ve) **Lût kavmini helak etmek için gönderildik, dediler."**[2]

Melekler, Allah Teâlâ'yı anmaktan ve O'na ibâdet etmekten hiç bıkıp usanmazlar ve yorulmazlar:

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[يُسَبِّحُونَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ Z [سورة الأنبياء الآية: ٢٠]

"Onlar, gece-gündüz bıkmaksızın (Allah'ı) **tesbih ederler."**[3]

Allah Teâlâ başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

[... فَٱلَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُۥ بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْـَٔمُونَ ۩ ﴿٣٨﴾ Z

[سورة فصلت من الآية: ٣٨]

"... şunu bilsinler ki, Rabbinin nezdinde olan melekler, gece gündüz, bıkmadan-usanmadan O'nu tesbih ederler (O'nu her türlü noksanlıklardan tenzih etmekten asla kibirlenmezler)."[4]

Meleklerin sayıları:

Melekler, pek çoktur. Onların sayısını, Allah Teâlâ'dan başka hiç kimse bilemez.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[...وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا ´ ¶ ۦ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْبَشَرِ ﴿٣١﴾ Z [سورة المدثر من الآية: ٣١]

---

[1] Zâriyât Sûresi: 26-28
[2] Hud Sûresi: 70
[3] Enbiyâ Sûresi: 20
[4] Fussilet Sûresi: 38

"...Rabbinin ordularını (meleklerinin sayısını), kendisinden başka hiç kimse bilemez. Bu cehennem (sekar), insanlara bir öğütten başka bir şey değildir." [1]

Nitekim Peygamber -sallallau aleyhi ve sellem- gökte bulunan "Beytu'l-Ma'mur"u vasfederken şöyle buyurmuştur:

((فَرُفِعَ لِي الْبَيْتُ الْمَعْمُورُ، فَسَأَلْتُ جِبْرِيلَ: فَقَالَ: هَذَا الْبَيْتُ الْمَعْمُورُ يُصَلِّي فِيهِ كُلَّ يَوْمٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ إِذَا خَرَجُوا لَمْ يَعُودُوا إِلَيْهِ آخِرَ مَا عَلَيْهِمْ.)) [رواه البخاري]

"(Mirac olayında) gökte Beytul-Ma'mur denilen yere yükseltildiğimde Cebrail'e onu (Beytul-Ma'mur'u) sordum.

Cebrail dedi ki:

- Bu Beytu'l-Ma'mur'da her gün yetmiş bin melek namaz kılar. Melekler dışarı çıktıklarında da bir daha oraya geri dönmezler (çok olduklarından dolayı onlara bir daha sıra gelmez)."[2]

Yine, Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((يُؤْتَى بِجَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لَهَا سَبْعُونَ أَلْفَ زِمَامٍ، مَعَ كُلِّ زِمَامٍ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ يَجُرُّونَهَا.)) [رواه مسلم]

"O gün (Kıyâmet günü), yetmiş bin dizgini olan ve her bir dizgininden yetmiş bin meleğin çektiği cehennem getirilir."[3]

Meleklere îmân, mü'mine, pek kıymetli faydalar sağlar. Bu faydalardan bazıları şunlardır:

1. Allah Teâlâ'nın azametini, kuvvet ve hükümranlığını bilmeyi sağlar. Çünkü yaratılan şeyin azameti, yaratanın azametine delâlet eder.

2. Âdemoğluna verdiği değerden dolayı Allah Teâlâ'ya gereği gibi şükretmeyi sağlar. Öyle ki ki Allah Teâlâ, kullarını korumak, amellerini yazmak ve bunun dışında kullarının yararına olan şeyler için meleklerini görevlendirmiştir.

3. Allah Teâlâ'ya sürekli ibâdet etmelerinden dolayı melekleri sevmeyi sağlar.

[1] Müddeessir Sûresi: 31
[2] Buhârî; hadis no: 3207
[3] Müslim; hadis no: 2842.

Kalplerinde eğrilik olan bazı topluluklar, meleklerin cisimler olduklarını inkâr etmişler ve meleklerin,mahlûkatın içerisindeki iyilik kuvvetlerinden ibâret olduklarını iddiâ etmişlerdir. Bu iddiâ,Allah Teâlâ'nın kitabını,Elçisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetini ve müslümanların bu konudaki oybirliğini yalanlamak demektir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

z y x w v u t s r q p o [

{ | } ~ ٱلْخَلْقِ مَا يَشَآءُۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ © ١ Z [سورة فاطر الآية :١]

"Gökleri ve yeri yaratan, melekleri ikişer, üçer ve dörder kanatlı (dilediği kullarına göndermek üzere) **elçiler yapan Allah'a hamdolsun. O, yarattığında dilediğini arttırır. Şüphesiz ki Allah, her şeye gücü yetendir."**[1]

CİNLER:

Cinler,ateşten yaratılan görünmeyen varlıklardır.Cinlerin yaratılışı,insanların yaratılışından önce olmuştur.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmaktadır:

[} ~ ٱلْإِنسَٰنَ مِن صَلْصَٰلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ٢٦ وَٱلْجَآنَّ خَلَقْنَٰهُ © قَبْلُ مِن نَّارِ

ٱلسَّمُومِ ٢٧ Z [سورة الحجر الآيتان :٢٦- ٢٧]

"Andolsun ki biz insanı, kurumuş çamurdan, şekillenmiş siyah balçıktan[2] **yarattık. Cinleri de** (Âdem'i yaratmadan) **önce zehirli** (dumanı olmayan şiddetli) **bir ateşten yarattık."**[3]

Cinler de -insanlar gibi-, Allah Teâlâ'nın kendilerine tevcih buyurduğu emir ve yasaklara karşı sorumludurlar.

Cinlerin kimisi mü'min, kimisi kâfirdir.Kimisi Allah Teâlâ'nın emirlerine itaat eder, kimisi de emirlerine karşı gelir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

- , + *) (' | % $ # " ! [

. / 0 1 2 Z [سورة الجن الآيتان :١٤-١٥]

---

[1] Fâtır Sûresi: 1
[2] Siyah balçık olması; çok uzun süre kaldığı için rengi ve kokusunun değişmesinden dolayıdır.
[3] Hicr Sûresi: 26-27

"**İçimizden** (Allah'ın emirlerine itaat ederek) **teslim olanlar da vardır, kendilerine zulmederek** (hak yoldan sapan) **kimseler de vardır. Kim** (Allah'ın emirlerine itaat ederek) **teslim olursa, işte onlar, doğru yolu arayan kimselerdir. Kendilerine zulmeden kimselere gelince, onlar da cehenneme odun oldular.**"[1]

Başka bir âyette şöyle buyurmaktadır:

[µ ¶ ﮋ وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ كُنَّا طَرَآئِقَ قِدَدًا ﴿١١﴾ Z [سورة الجن الآية :١١]

"**Gerçekten bizden kimimiz iyiler** (ve muttakîler), **kimimiz de bundan aşağı** (kâfirler ve fâsıklar) **olmak üzere türlü yollar tutmuştuk.**"[2]

Cinlerin kâfir olanları, -insanlarda olduğu gibi-, cehenneme girecekler, mü'min olanları da insanlar gibi icmâ ile cennete gireceklerdir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

Z I H G F E D C B A @ ? [

[سورة الرحمن الآيـات :٤٦-٤٨]

"**Rabbinin huzurunda durmaktan** (dünyada itaat ederek O'na karşı gelmekten) **korkan kimselere iki cennet vardır. Öyleyken** (Ey cinler ve insanlar!) **Rabbinizin nimetlerinden hangisini yalanlayabilirsiniz?**"[3]

Cinlerle insanlar arasında zulûm ve haksızlık vukû bulmuştur.

Nitekim bir kudsî hadiste Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

((يَاَ عِبادِي! إِنِّيْ حَرَّمْتُ الظُّلْمَ عَلَىٰ نَفْسِي، وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّماً، فَلاَ تَظاَلَمُوا.)) [رواه مسلم]

"**Ey kullarım! Ben, zulmü kendi nefsime haram kıldım.Sizin aranızda da onu haram kıldım. Bu nedenle birbirinize zulmetmeyin.**"[4]

Bununla birlikte bazen cinler insanlara, bazen de insanlar cinlere zulüm ve haksızlık yapabilmektediler. İnsanların cinlere yaptığı zulüm ve haksızlıklardan birisi de, insanın kemik ve hayvan dışkısıyla taharetlenmesidir.

---

[1] Cin Sûresi: 14-15
[2] Cin Sûresi: 11
[3] Rahmân Sûresi: 46-47
[4] Müslim

Abdullah b. Mes'ud'dan -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre cinler, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem-'e azıklarının ne olduğunu sorduklarında, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- onlara şöyle buyurmuştur:

((لَكُمْ كُلُّ عَظْمٍ ذُكِرَ اسْمُ اللهِ عَلَيْهِ، يَقَعُ فِي أَيْدِيكُمْ أَوْفَرَ مَا يَكُونُ لَحْماً، وَكُلُّ بَعْرَةٍ عَلَفٌ لِدَوَابِّكُمْ.)) [رواه مسلم]

"(Ey Cinler! Hayvanın boğazı kesilirken) **üzerine Allah'ın adı anılan** (Bismillah denilen) **her kemik, sizin için bir azıktır.Elinize geçen her kemik de** (üzerine Allah'ın adı anıldığında) **et olur. Her hayvan dışkısı da sizin hayvanlarınız için bir yemdir.**"[1]

Cinler:

"Ey Allah'ın Rasûlü! Âdemoğlu kemiği taharetlenmek sûretiyle kirletiyorlar" diye şikâyet ettiklerinde, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

((فَلاَ تَسْتَنْجُوا بِهِمَا، فَإِنَّهُمَا طَعَامُ إِخْوَانِكُمْ.)) [رواه مسلم]

"**Bu ikisi** (kemik ve hayvan dışkısı) **ile taharetlenmeyin. Çünkü bu ikisi** (cinlerden) **kardeşleriniz olanların yiyeceğidir** (kemik cinlerin yiyeceği, hayvan dışkısı da cinlerin hayvanlarının yiyeceğidir.)"[2]

Cinlerin insanlara beslediği düşmanlıklardan bazıları:

1. Cinler, kalplerine vesveseler vererek insanlara musallat olurlar.

2. Cinler, özellikle kendilerine sığındıklarında insanları korkutup kalplerine korku verirler.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

Z b a ` _ ^] \ [Z Y X W [

[سورة الجن الآية :٦]

"Şu da gerçek ki, insanlardan bazı kimseler, cinlerden bazı kimselere sığınırlardı da, (insanların onlara sığınmaları) **onların taşkınlıklarını arttırırlardı.**"[3]

3. Cin, bir insanı çarparak onu yere serebilir.

Sara iki kısma ayrılır:

a) Cinin sarası.

---

[1] Müslim
[2] Müslim
[3] Cin Sûresi: 6

b) Vücûtta herhangi bir uzvun hastalanması sonucu meydana gelen sara.

İblis cinlerden mi, yoksa meleklerden midir?

İblis -Allah'ın lâneti onun üzerine olsun- cinlerdendir. Bir gün bile, hatta göz açıp kapayıncaya kadar bile, meleklerden bir melek olmamıştır. Çünkü melekler, Allah Teâlâ katında kıymetli yaratıklardır.

Onlar, Allah Teâlâ'nın da buyurduğu gibi:

[لَّا يَعۡصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ ٦ Z [سورة التحريم من الآية: ٦]

"(Melekler) **kendilerine verdiği emirlerde Allah'a asla isyan etmezler ve sadece emrolunduklarını yerine getirirler.**"[1]

İblis'in cinlerden olduğu ve meleklerden olmadığı konusunda Kur'an ve sünnetten açık deliller gelmiştir.

Bu delillerden bazıları şunlardır:

1. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[l m n o p q r s t u v w x y

z | } ~ مِن دُونِي وَهُمۡ لَكُمۡ عَدُوُّۢۚ بِئۡسَ لِلظَّٰلِمِينَ بَدَلٗا © Z

[سورة الكهف: ٥٠]

"(Ey Peygamber! Hatırlar mısın) **hani biz meleklere:** (Selâm vermek amacıyla) **Âdem'e secde edin, dediğimizde, cinlerden olan İblis dışında herkes secde etmişti de İblis Rabbinin emrinden çıkmıştı.** (Ey insanlar!) **Onlar sizin azılı düşmanınız olduğu halde şimdi siz, beni bırakıp da onu ve onun soyunu mu dost ediniyorsunuz** (onlara itaat ediyor ve bana itaat etmeyi bırakıyorsunuz)**? Zâlimlerin, Rahman'a itaat etmek yerine şeytana itaat etmeleri ne kötüdür!.**"[2]

2. Allah Teâlâ, cinleri ateşten yarattığını açıklamıştır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[وَٱلۡجَآنَّ خَلَقۡنَٰهُ © مِن قَبۡلُ مِن نَّارِ ٱلسَّمُومِ ٢٧ Z [سورة الحجر الآية: ٢٧]

---

[1] Tahrim Sûresi: 6
[2] Kehf Sûresi: 50

"**Cinleri** (n babası olan İblis'i) **de** (Âdem'i yaratmadan) **önce dumansız alevli ateşten yarattık.**"[1]

Başka bir âyette şöyle buyurmuştur:

[وَخَلَقَ ٱلْجَآنَّ مِن © مِّن نَّارٍ ﴿١٥﴾ Z] سورة الرحمن الآية: ١٥ [

"O (Allah), **cinleri dumansız hâlis ateşten yarattı.**"[2]

Âişe'den -Allah ondan râzı olsun- gelen sahih hadiste, o Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şöyle dediğini rivâyet etmiştir:

((خُلِقَتِ الْمَلاَئِكَةُ مِنْ نُورٍ، وَخُلِقَ الْجَانُّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ، وَخُلِقَ آدَمُ مِمَّا وُصِفَ لَكُمْ.)) [رواه مسلم]

"**Melekler,nurdan yaratılmışlardır.Cinler, dumansız hâlis ateşten yaratılmışlardır.Âdem ise size anlatılan topraktan yaratılmıştır.**"[3]

Meleklerin özelliklerinden birisi de onların nurdan yaratılmış olmalarıdır. Cinler ise, ateşten yaratılmışlardır.

Nitekim âyetlerde geldiği üzere, İblis -Allah'ın lâneti onun üzerine olsun- ateşten yaratılmıştır. Allah Teâlâ, Âdem'e secde etmesini emrettiği zaman, İblis'in ona secde etmeyi reddetmesinin sebebini sorduğunda İblis ona şöyle demişti:

Z 3 2 1 0 / . - , + *) (' & % $ # " ! [

[سورة الأعراف الآية: ١٢]

"**Allah buyurdu ki: Ben sana emrettiğimde seni secde etmekten alıkoyan nedir? İblis: Ben** (yaratılış olarak) **ondan daha üstünüm. Çünkü sen beni ateşten yarattın, onu ise çamurdan yarattın.**"[4]

Bu ise, İblis'in cinlerden olduğunu göstermektedir.

3. Allah -azze ve celle-, Kur'an-ı Kerim'de melekleri şu özelliklerle nitelendirmiştir:

---

[1] Hicr Sûresi: 27

[2] Rahman Sûresi: 15

[3] Müslim, hadis no: 2996, İmam Ahmed, hadis no: 24668 Beyhakî 'Sünen-i Kübrâ', hadis no:18207, İbn-i Hibban, hadis no:6155

[4] A'râf Sûresi: 12

[يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ نَارٗا وَقُودُهَا ´ µ ¶ ¸

غِلَاظٞ شِدَادٞ لَّا يَعۡصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ ٦ Z [سورة التحريم الآية :٦]

"Ey îmân edenler! Kendinizi ve âilelerinizi yakıtı insanlar ve taşlar olan o ateşten koruyun ki, onun üzerinde iriyarı, sert tabiatlı melekler vardır. Kendilerine verdiği emirlerde Allah'a asla isyan etmezler ve emrolunduklarını yerine getirirler."[1]

[9 : ; < = > ? @ A B Z

[سورة الأنبياء من الآيـات :٢٦-٢٧]

"Onlar (melekler) Allah'a yakın kullardır. Allah, onlara birşey söylemeden veya emretmeden onlar konuşmazlar. Onlara emrettiği zaman da hemen emrine itaat ederek yerine getirirler."[2]

[t u v w x y z { | } ~ وَهُمۡ لَا

يَسۡتَكۡبِرُونَ ٤٩ يَخَافُونَ رَبَّهُم مِّن فَوۡقِهِمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا © يُؤۡمَرُونَ ۩ ٥٠ Z

[سورة النحل الآية: ٤٩-٥٠]

"Göklerde ve yerde bulunan bütün canlılar ve melekler, hiç büyüklük taslamadan Allah'a secde ederler. Onlar, üstlerindeki Rablerinden korkarlar ve yalnız emrolunduklarını yerine getiriler."[3]

Meleklerin, Rableri Allah Teâlâ'ya karşı gelmeleri mümkün değildir.Çünkü onlar, hata etmekten masumdurlar ve sadece Allah Teâlâ'ya itaat etmek üzere yaratılmışlardır.

4. İblis'in meleklerden olmaması sebebiyle o, Allah Teâlâ'ya itaat etmek zorunda değildir. İblis, bu konuda (itaat etme konusunda) -biz insanlar gibi-, özgürdür.

Nitekim Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

[إِنَّا هَدَيۡنَٰهُ ٱلسَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرٗا وَإِمَّا كَفُورًا ٣ Z [سورة الإنسان الآية: ٣]

"Şüphesiz ki biz, ona (hidâyet ve dalâlet, hayır ve şer) yolunu gösterdik ki ya şükreden (mü'min), ya da nankörlük eden (kâfir) olsun."[1]

---

[1] Tahrim Sûresi: 6
[2] Enbiyâ Sûresi: 26-27
[3] Nahl Sûresi: 49-50

Yine, cinlerden îmân edenleri olduğu gibi, inkâr edenleri de vardır.

Nitekim Allah Teâlâ cin sûresinde şöyle buyurmuştur:

0 / . - , + *) (' & % $ # " ! [

[سورة الجن الآيتان: ١ – ٢] Z 9 8 7 6 5 3 2 1

"(Ey Peygamber!) **De ki: Cinlerden bir gurup benden** (okuduğum Kur'an'ı) **dinleyip** (kendi toplumuna) **şöyle söyledikleri bana vahyolunmuştur: Gerçekten biz, doğru yola ileten hârikulâde güzel bir Kur'an dinledik ve ona îmân ettik. Artık Rabbimize hiç kimseyi ortak koşmayacağız.**"[2]

Aynı sûrede cinler şöyle şöylemişlerdi:

[وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا ٱلْهُدَىٰٓ ءَامَنَّا بِهِۦ فَمَن يُؤْمِنۢ بِرَبِّهِۦ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ١٣

- , + *) (' % $ # " !

[سورة الجن الآيتان: ١٣ – ١٥] Z 2 1 0 / .

"**Doğrusu biz, o hidâyeti** (Kur'an'ı) **işitince, îmân ettik.Kim Rabbine îmân ederse, artık o, ne bir ecrinin eksiltilmesinden, ne de bir haksızlık edilmesinden korkar. İçimizde Allah'a teslimiyet gösterenler de var, hak yoldan sapanlar da.Kim, Allah'a teslimiyet gösterirse, işte onlar doğru yola** (hidâyete) **yönelenlerdir. Hak yoldan sapanlara gelince, onlar cehenneme odun** (yakıt) **olmuşlardır.**"[3]

İbn-i Kesir -Allah ona rahmet etsin- tefsirinde bu konuda şöyle demiştir:

"**Hasan Basrî şöyle demiştir: İblis, göz açıp kapayıncaya kadar bile olsa meleklerden olmamıştır. Âdem -aleyhisselâm- nasıl ki beşeriyetin aslıdır, İblis de cinlerin aslıdır.**" [4]

Bazı âlimler de, İblis'in meleklerden bir melek, meleklerin başı ve melekler içerisinde en çok ibâdet eden olduğu gibi israiliyattan olan daha birçok rivâyetler aktarmışlardır. Bu rivâyetlerin bazısı Kur'an-ı Kerim'in açık âyetlerine ters düşmektedir.

İbn-i Kesir -Allah ona rahmet etsin- bunu şöyle açıklamıştır:

---

[1] İnsan Sûresi: 3
[2] İnsan Sûresi: 3
[3] Cin Sûresi: 13-15
[4] Taberî, sahih bir senedle rivâyet etmiştir. Cilt: 3, sayfa: 89

"Bu konuda ilk müslümanlardan birçok eserler rivâyet edilmiştir. Bu eserlerin çoğu, ibret alınması için nakledilen İsrailiyât'tandır.Bu rivâyetlerden çoğunun doğru olup olmadığını, Allah daha iyi bilir.Bu rivâyetlerden bazısı da elimizdeki kaynaklardan gerçeklere aykırı olduğundan dolayı yalan olduğu kesindir. Kur'an-ı Kerim'de geçmiş ümmetlerden bahseden kıssa ve haberler, onun dışındaki kaynaklardan nakledilen kıssa ve haberlere ihtiyaç duymayacak kadar çoktur.Çünkü Kur'an'ın dışında nakledilen bu rivâyetlerde değiştirme, fazlalık ve noksanlık gibi kusurlar pek çoktur. Bu rivâyetlerde birçok şeyler uydurmuşlardır. Bu ümmette hadisleri yazıp sahih ve hasenini; zayıfından, münkerinden, uydurulmuşundan, terkedileninden ve yalan olanından ayırt eden, uzman ve hafız olan imamlar, âlimler, önderler, takva sahipleri, iyi insanlar ve soylu kimseler olduğu kadar, diğer ümmetlerde dînde tahrif edilen şeyleri reddedecek hafızlar olmamıştır. İslâm ümmetindeki bu değerli âlimler, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sünnetini, peygamberlerin sonuncusu ve insanlığın efendisinin makamını korumuşlar ve ona nisbet edilen yalanı veya ondan olmayan şeyleri ondanmış gibi göstererek hadis uyduran, yalancı ve meçhul kimseler gibi insanları çok iyi tanımışlardır. Allah onlardan râzı osun ve firdevs cennetlerini onların barınağı kılsın."[1]

Melekler ve cinler, insanlar gibi ölürler mi?

Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur:

Z Z Y X W V U T S R Q P O [

[سورة الرحمن الآيتان: ٢٦ – ٢٧]

"Yeryüzünde bulunan her canlı yok olacaktır.Ancak azamet ve ikram sâhibi Rabbinin yüzü kalacaktır."[2]

Müfessir İbn-i Kesîr -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Allah Teâlâ bu âyette, yeryüzünde bulunan her canlının gideceğini ve hepsinin öleceğini haber vermektedir.Allah Teâlâ'nın dilediğinden başkası müstesnâ, göklerde bulunanların da bu şekilde olacağını haber vermektedir.O'nun vech-i kerîm'inden başka hiçbir şey kalmayacaktır.Çünkü Rab Teâlâ ve Tekaddes ölmez.Aksine O, ebediyyen ölmeyen Hayy'dır." [3]

Abdullah b. Abbas'tan -Allah ondan ve babasından râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- duâsında şöyle derdi:

---

[1] İbn-i Kesir Tefsiri, cilt: 3, sayfa: 90
[2] Rahman Sûresi: 26-27
[3] İbn-i Kesir Tefsiri, cilt: 4, sayfa: 273

((اَللَّهُمَّ لَكَ أَسْلَمْتُ وَبِكَ آمَنْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْكَ أَنَبْتُ وَبِكَ خَاصَمْتُ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِعِزَّتِكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ أَنْ تُضِلَّنِي، أَنْتَ الْحَيُّ الَّذِي لَا يَمُوتُ، وَالْجِنُّ وَالْإِنْسُ يَمُوتُونَ.)) [رواه البخاري ومسلم]

"Allahım! Yalnızca sana boyun eğdim. Yalnızca sana îmân ettim. İşimi yalnızca sana havâle ettim. (Niyet ve taatim ile) yalnızca sana döndüm (senin dışındakilerden yüz çevirdim). Yalnızca senin yardımınla düşmanına karşı savaşırım. Allahım! Senden başka hakkıyla ibâdete lâyık hiçbir ilah yoktur ki beni saptırmandan izzetinle sana sığınırım. Sen ölmeyen Hayy'sın. Cinler ve insanlar ise, öleceklerdir." [1]

Melekler ve cinler öldüklerinde nereye defnedilirler?

Melekler ve cinlerin cenâze namazları kılınır mı?

Melekler ve cinlerden her birinin yaşı kaçtır?

Sorularına gelince, bütün bunlar, bilgisi bizden gizlenen (bize haber verilmeyen) konulardandır.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

[...وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾] [سورة الإسراء من الآية: ٨٥]

"... Size (ve bütün insanlara), ilimden ancak az bir şey verilmiştir."[2]

Her müslümanın üzerine düşen görev; Allah Teâlâ'yı, O'nun isim ve sıfatlarını, inanılması gereken şeyleri ve şer'î hükümleri bilmek gibi, davranışında etkisi olacak şeyleri araştırıp elde etmeye çalışması ve bilmekle mükellef/sorumlu olmadığı, faydasız şeyleri terketmesidir.

Allah Teâlâ'dan, bize faydalı ilim ve sâlih amel nasip etmesini dilerim.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.

& & & & & &

[1] Buhârî; hadis no:7383. Müslüm; hadis no: 2717.
[2] İsrâ Sûresi: 85